

Szovjet vendégek

Április 9-én Jekatyerina Antonovna Koloszova, ukrán felsőoktatási miniszterhelyettes vezetésével szovjet delegáció látogatott a József Attila Tudományegyetemre. A vendégeket az egyetem Rektori Hivatalában dr. Leindler László, a JATE tudományos rektorhelyettese, dr. Nagy Antal, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola főigazgató-helyettese, dr. Székely Sándor, az egyetemi pártbizottság és Papp István, a KISZ-bizottság titkára fogadta. A megbeszélésen jelen volt dr. Tamasi Mihály, az MSZMP Csongrád megyei és Szentó Tivadár, a városi bizottságának osztályvezetője is.

Az IKP ünnepe

Az Iraki Kommunista Párt megalakulásának 43. évfordulója alkalmából, április 7-én a Mihályteleki Új Elet Termelőszövetkezetben rendezett ünnepséget az IKP magyarországi szervezete.

A bensőséges ünnepségen Jumbran Eljaseri iraki diák köszöntötte a megjelenteket, majd Jámil Juma iraki kommunista egyetemista tartott megemlékezést. Ezt követően Muhszin Sebika szudáni diák, a Szegeden tanuló arab kommunista nevében mondott beszédet. Dr. Schmidt József, a városi pártbizottság, dr. Tényi Mária, a SZOTE nevében köszöntötte az ünneplő arab kommunista diákokat.

Zenei napok

A József Attila Tudományegyetem Közművelődési Bizottsága és az UNESCO-szervezete rendezésében Egyetemi Zenei Napok lesznek az aulában. Az április 24-én rendezendő hangversenyen Carl Orff: *Catulli Carmina* című oratóriumából mutat be részleteket a Szegedi Egyetemi Énekkar és a JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának Vegyes Kara. Közreműködik a Szegedi Szimfonikus Zenekar ütőhangszeres csoportja, Szécsi Éva és dr. Zámbo Géza, vezényel Herbert Krey, Kleve város igazgató-karnagya.

Április 25-én Celje—Szeged Kóruskoncertet rendeznek. A koncerten a JATE Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolájának Gyermekkara, a Ságvári Gimnázium Vegyes Kara és Kamarakórusa, valamint a jugoszláviai Celje Városi Gimnázium Vegyes Kara lép pódiumra.

A sikerek titka

„...varázslatos hangzással énekel a kórus. Rendkívüli az intonációs biztonsága, az előadások drámai építkezése magával ragadó... Minden stílusban meg tudták mutatni tehetségüket...” — többek között ezekkel a mondatokkal értékelte a zsűri a legutóbbi minősítő hangversenyen a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Női Karát. Ez így első olvasásra minden bizonnyal túlzásnak tűnik. Az eredmény azonban minden magyarázkodásnál fényesebben igazolja a szavak jogosságát. A kórust ugyanis a zsűri a kiemelt hangverseny-kategóriába sorolta. Nagy dolog ez, hiszen az amatőr énekkarok számára elérhető legmagasabb minősítés. Különösen akkor tudjuk értékelni, ha figyelembe vesszük, hogy olyan kórusról van szó, melynek tagcsapaga állandóan cserélődik. Meglepő, hogy a főiskolások ennek ellenére kiválóan helytállnak, és megelőzve jónéhány rutinos, hosszú évtizedeken át együtt éneklő, összeszokott énekkart, ma már országos viszonylatban is a legkiválóbb karénekesek közé tartoznak.

A siker egyébként csak annak meglepő, aki nem ismeri a kórus történetét. A főiskola énekk-

arok egyaránt előad modern és régi darabokat. Kodály, Bárdos, Farkas Ferenc műveit csakúgy, mint a külföldi szerzőkét. Tavaly a rádióban ők mutatták be Farkas Ferenc: Hajdú-tánc című zeneművét, melyet a szerző a Rákóczi-évforduló tiszteletére írt. Bravúros produkciójuk volt Brahms: Mária ének című alkotása is.

Májusban Franciaországba utazik a 45 tagú kórus, részt vesznek a Touri Nemzetközi Kórusfesztiválon. Reméljük, igazolják majd kiváló minőségüket és újabb szép sikerekkel öregítik a magyar zene és főiskolánk hírnevét.

A főiskola kórusa próba közben

kara ugyanis már a hatvanas években elismert, Európa-hírű kórus volt. Akkoriban Kardos Pál vezetésével már több külföldi fellépésük is volt, országosan is elismerték őket. Több híres szólóénekest is adott a kórus a magyar zenei életnek. Bizonyára kevesen tudják, hogy néhány évvel ezelőtt Faragó Laura, a közismert népdalénekes is a főiskolán tanult, és lelkes tagja volt az énekkarnak. A hetvenes években folytatták a jó szereplést. Hazai koncertek, fesztiválsikerek, rádiófelvételek. 1974-ben felléptek a szocialista országok vegyes kari versenyének gálaestjén. A Nyitáran rendezett fesztiválon is nagy sikert arattak. 1975-ben őket je-

hivatkozott, mint olyan előzményekre, illetve kortárs emlékekre, amelyek foglalkoztatták Vigotszkijt. Segítették eredményeikkel, és egyben ösztönöztek fogvatartósságaikkal arra, hogy megkísérelje meghaladni eredményeiket. Irodalmi, művészeti problémáktól jutott el Vigotszkij a pszichológiáig, s bizonyos fókuszra lépett a pszichológián. Életművét úgy tette teljessé, hogy Marz munkásságát megismerve az embert sokszempontú, de egységes szemlélettel vizsgálta.

A vigotszkiji alapideában az ember mint eszközhasználó (a felhasználó eszközeit konzerváló) és eszközkészítő lény jelenik meg. A beszéd, a gondolkodás, az alkotás-kreativitás, a kultúra és a civilizáció is értelmezhető akkor, ha az eszközhasználat Vigotszkij által adott leírását komolyan vesszük.

Garai szerint a Vigotszkijnál egységessé lett a pszichológia a Fraisse által említett újabb változásokból is kivethet talán. Akkor, ha gondosan elemeztük az eredményeit, s tesszük teljesebbé — pl. azáltal, hogy integráljuk a szociálpszichológiával, amelynek megvan a helye, s megvannak bizonyos premisszái is magában a vigotszkiji életműben.

BALOGH TIBOR

Történések eszmecsereje

A József Attila Tudományegyetemre látogatott április 14-én Vass Henrik, az MSZMP KB tagja, a Párttörténeti Intézet igazgatója, a Magyar Történelmi Társulat általános alelnöke. Találkozott az egyetemi és tanárképző főiskolai történeti tanszékek, valamint a helytörténeti kutatás képviselőivel, akikkel a Magyar Történelmi Társulat szegedi és Csongrád megyei csoportjának

megalakításáról folytatott eszmecsere. A megbeszélésen — amelyen részt vett dr. Tamasi Mihály, a megyei pártbizottság osztályvezetője is — dr. Rácz János, a JATE oktatási rektorhelyettese elnökletével szó esett a helytörténeti és munkásmozgalom-történeti kutatás helyzetéről és időszerű kérdéseiről, valamint a szegedi kutatók feladatairól.

Egy tanév mérlege

A legfontosabb adatokat tartalmazza a József Attila Tudományegyetem most megjelent évkönyve. 242 oldal, jól csoportosított tartalomjegyzék és névmutató segítségével ismerteti meg az egyetem 1974/75. évi helyzetét az érdeklődőket.

A kötetet dr. Fodor Géza rektorunk a tanévnyitó közgyűlésen elhangzott beszéde nyitja. Ezután következik az egyetem vezetőinek felsorolása, majd az egyetem dolgozó névsorának tanszékek és hivatalok szerinti csoportosításban való közlése. Megtudhatjuk, hogy az egyetem dolgozóinak létszáma az 1974/75. tanévben 1274 fő volt, s együttvéve a nappali, esti és levelező tagozat hallgatóinak számát, 3596-an iratkoztak be.

Összefoglalást ad az évkönyv az 1974. évi kutatási fejlesztési munkákról, s ebből kiderül például, hogy a Természettudományi Kar 15 tanszéke kutatómunkájának eredményét hasznosították 53 szerződéssel 9 millió forint értékben.

Rövid, szemléletes elemzést ad a kötet az egyetemi sajtóról, az akkor élő egyetemi újságokról: a Szegedi Egyetetről, a

Bölcsészről, az Aetásról, az Impulzusról és a Magunkról. Tanárképzési munka a gyakorló iskolákban címmel a tanárjelöltek felkészítésének módszereit és gyakorlatát vizsgálja a kötet egy másik írása. Kiemeli, hogy 1974-ben jelentős szemléleti változás következett be a tanárképzési munka fontosságának felismerésében. Továbbá egészséges együttműködés jött létre a tanárképzés három fő területe, a saktanszék, a Neveléstudományi és a Pszichológia Tanszék, valamint a gyakorló iskolák között.

Az egyetemi könyvtár 1974. évi működéséről azt olvashatjuk, hogy az olvasótermet 60 ülőhellyel és 35 polcalapméterrel bővítették, 31 óra helyett 40 óraban tart nyitva a kölcsönzői szolgálat, a beiratkozott olvasók száma 5881 fő volt.

Az évkönyv felsorolja még a tanszékek külföldi vendégeit, az oktatók hivatalos útjait, az 1974-es publikációk címét, a diplomát szerzetek és a doktorrá avatottak névsorát, áttekintést ad az egyetem kulturális életéről, a hallgatóknak juttatott kedvezményekről.

Szabad témák, vitakörök; politikai félórak

A KISZ KB titkárságának 1976. december 13-i határozata valamennyi felsőoktatási intézmény KISZ-szervezete számára kötelezővé tette a politikai képzés új, hatékonyabb formáinak létrehozását.

A Szegedi Orvostudományi Egyetemen az idén kialakított képzési formákról, azok rendezéséről és módszereiről Lehoczky Pál, az egyetemi KISZ-bizottság szervező titkára tájékoztatta lapunkat. Mint elmondotta, már két esztendője dolgoznak a politikai nevelőmunka átalakításán. Sok régi beidegződést kellett leküzdeniük, ezért volt szükség a hosszabb kísérletezésre. A most kidolgozott tervben a hallgatók és a KISZ-vezetők politikai formálása terén elsősorban az egyetem KISZ-szervezetében folyó munka felépítését vették figyelembe. Először is három tagból álló politikai képzési munkacsoportot alakítottak. Ez a testület végzi az elvi irányítást és a rendezvények szervezését.

Képzés — három szinten

A politikai képzési terv szerint a munkát három szinten szervezték meg. Az első lépésben került sor az alapszervezeti titkárszervezésre, amelyen az első és másodikéves KISZ-vezetők, valamint az újonnan választott felsőéves titkárok vesznek részt. A tematika kidolgozásánál a KISZ KB által külön kiadványokban megadott témákat vették alapul. Ezek közül hetet vitának meg. Ebben az alapkérdésben részt vesznek az Egészségügyi Főiskola titkárai is. A felsőéves vezetők további ismeretekhez juthatnak még mind elméleti, mind gyakorlati téren a titkári értekezleteken, valamint a hallgatói pártalapszervezet politikai vitakörében. Az előadásokat az egyetem marxizmus-leninizmus intézetének szakemberei tartják.

A második szintű képzési forma az aktívíták köre. Ebben térnek el leginkább — indokoltan — a határozatban foglaltaktól. Különböző fórumokon tartanak foglalkozásokat: így az évfolyamok vezetőjeinek, valamint a csoportvezetőknek, akik a kiscsoportokkal kapcsolatos feladatokkal ismerkedhetnek meg. Ebbe a körbe sorolható a politikai kör vezetőképzője is, amely az egyes vitavezetőkötől speciális elméleti tudást és gya-

korlati készséget követel meg. E foglalkozások irányítóitól jelentős mértékben függ az egész politikai képzés sikere. A vezetőképző hallgatói részint módszertani, részint pedig politikai ismereteket kapnak, e mellett felolgozzák a IX. kongresszus anyagát és megvitatják az aktuális kül- és belpolitikai kérdéseket. Az ugyancsak második lépcsőhöz tartozó reszort-vezető-képzés a reszortfelelősöket készíti fel speciális feladatokra. Érdekes kezdeményezés, hogy az egyes témákat fiatalok adják elő, ami fesztelenebbé teszi a foglalkozásokat.

Aktív részvétel

Az ifjúsági vitakör, mint képzési szint — a legszélesebb körű ölel fel. Csupán két adat bizonyoságképpen: a Gyógyszer-tudományi Karon az eddigiekben 100, míg az Általános Orvostudományi Karon csaknem 90 százalékos volt a részvétel. Félévente négy foglalkozást tartanak, ezek közül kettőnek a témáját a KISZ-bizottság adja meg, a másik kettőt a tagság érdeklődésének megfelelően szabadon választhatja. Ez az a forma, amelyben a hallgatók valóban aktív résztvevői a képzésnek. Erdekesség még, hogy az ifjúsági vitakörök tagjai egymást minősítik. Munkájuk ellenőrzését pedig a politikai képzési munkacsoport által megbízott megfigyelők végzik.

Ugyancsak érdeklődésre számot tartó rendezvények az úgynevezett alapszervezeti, vagy politikai félórak, melyekre az alapszervezeti tagság által kiválasztott előadókat hívnak meg. Az elmúlt félévben a meghívott vendégek között itt járt Pálffy József, a Magyarország főszerkesztője, valamint dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára is. Az elkövetkező időszakban ugyancsak jó felkészültségű előadókat hívnak majd meg.

A SZOTE KISZ-bizottsága és a képzési munkacsoport által létrehozott politikai képzési rendszer a hallgatók körében is általánosan elfogadottá vált. Természetesen, a politikai képzés további tökéletesítése nemcsak a vezetői feladata, hanem a hallgatóság még nagyobb aktivitását is igényli.

SZ. Z.

Még mindig: Vigotszkij

Április 13-án a JATE KISZ-klubjában dr. Garai László, az MTA Pszichológiai Intézetének tudományos osztályvezetője tartott előadást. Előadásában Vigotszkij pszichológiájának aktualitásáról beszélt.

Nem valamiféle túlértékelés az, hogy Vigotszkijt aktuálisnak mondjuk; munkássága ma is inspirálóan hathat a pszichológiában. Hogy visszanyerjük hozzá — természetesen, még ha nem mindenki véli is így. Klein Sándor igen eredeti szemléletű kötetében például szükségesnek gondolja, hogy az intelligencia-felfogás általa javasolt modelljét etikus korrektséggel összekapcsolja ugyan Vigotszkij bizonyos felismeréseivel, de ugyanakkor mentegetőzik is amiatt, hogy egy ilyen régen megfogalmazott felismerésre támaszkodik. Vannak életművek, amelyeket egészen jellemező, kompaktságuk kikerülhetlenné tesznek. Garai igazolni tudta, hogy ilyen az 1934-ben, 38 éves korában elhunyt Vigotszkijé.

Fraisse a XXI. Nemzetközi Pszichológiai Kongresszuson 1976-ban azt elemelte, vajon mi az oka a pszichológia újabb válságának. E válság megoldásához adhat segítséget az a mód, ahogyan Vigotszkij a maga korában tette egységessé a pszichológia tudományát.

Vigotszkij érdeklődése kezdetben az irodalomra irányult — Shakespeare alkotói nagysága volt az többek között, amelynek megértéséhez a pszichológia felé fordult. Az foglalkoztatta: minek tulajdonítható az alkotói nagyság, és a műveket befogadók rezonanciája. Úgy találta, a válaszhoz nem elég az irodalom tudományos megközelítése, szükség van a pszichológia válaszára is.

Wandtnál a pszichológia kettős volt; létezett mint természet-tudomány, s ettől metafizikusan elválasztva — létezett, mint a beszédet, a gondolkodást más törvényekkel leíró tudomány. A pszichológia kettősségét nem szálta fel a behaviorizmus sem; noha lényeges eltérések vannak egyes behavioristák felfogása között, abban valamennyien megegyeznek, hogy az alkotást, kreativitást nagyon határozottan elkülönítik a viselkedéstől, a magatartástól. Nem szűnik meg a pszichológia kettőssége Freud munkásságában sem. Nála az ember, mint biológiai lény tulajdonképpen szinte kizárólagosan az ösztön biológiai sajátosságai által volt jellemezhető. Ebbe a jellemzésbe a kultúra, a civilizáció nem illeszkedett szervesen.

Garai László Wandt, a behavioristák és Freud elméletére